

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ

Значний туристичний потенціал України, а саме концентрація природних та рекреаційних ресурсів, об'єктів світової культурної та історичної спадщини є основою генерування масштабних в'їзних та внутрішніх туристських потоків [1; 2].

Запорізька область характеризується поєднанням природних умов, ландшафтів і різноманітних рекреаційних ресурсів, які сприяють розвитку туристичної галузі. Запорізька область має високий потенціал туристичної галузі, який включає:

- мальовничу природу (р. Дніпро, о.Хортиця, південь області омивається водами Азовського моря, Український державний природний заповідник Національної академії наук України «Кам'яні могили»);
- мінеральні води та лікувальні грязі (Молочний та Утлюцький морські лимани);
- історична та архітектурна спадщина (проспект Соборний – найдовший в Європі, Дніпрогес, концертна зала імені Глінки, Запорізький музично-драматичний театр імені Магара з колонним фасадом; музей запорізького козацтва, краєзнавчий, художній, музей історії запорізького козацтва Національного заповідника, історико-культурний комплекс „Запорізька Січ», Василівський історико-архітектурний музей-заповідник „Садиба Попова);
- курорт державного значення Бердянськ, місто Приморськ та селище Кирилівка користуються великою популярністю у відпочиваючих, як курортні центри;
- функціонує близько 500 оздоровчих закладів;
- 30 садиб зеленого туризму (зелена садиба «Перлина степу» у с. Тамбовка, садиба зеленого туризму «Соснівський янтар» в с. Соснівка, садиба зеленого туризму «Алея троянд» в смт. Мирне, садиба сільського туризму в с. Новопилипівка, «Гостини у Валентини» у м. Мелітополь, зелена садиба «На хуторі» с. Оленівка, зелена садиба «Медландія» с.Тихонівка, які отримали сертифікати якості міжнародного зразку відповідно гранту: «Система сертифікації якості в агротуристичному бізнесі SetTour» [4] тощо;
- також м. Запоріжжя має великий потенціал промислового туризму (понад 290 підприємств), а саме: «Мотор Січ», ДП ЗМКБ «Прогрес» імені академіка О.Г. Івченка, ПАТ «Запорізький металургійний комбінат «Запоріжсталь», ПАТ «Запорізький завод феросплавів», ПрАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь», ТОВ «Титано-магнієвий комбінат» та ін.

Нині туристичний комплекс реалізує свої можливості на третину, має низьку конкурентоспроможність на внутрішньому та міжнародному туристичному ринках. Це зумовлено низкою причин, серед яких: високі податки; невирішеність питань з приватизації землі та захисту приватного капіталу; недостатня державна підтримка суб'єктів державного підприємництва; відсутність системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності у сфері послуг; низька якість національного туристичного продукту, недостатнє кадрове забезпечення сфери туризму та ін.

Основні проблеми туристичного потенціалу Запоріжжя:

- відсутність у Запоріжжя іміджу цікавого, сучасного, туристично-привабливого міста, наявність «антирейтингу» - як екологічного проблемного та некреативного міста;
  - низький рівень використання туристичного потенціалу території у сфері пізнавального туризму на основі культурної багатоманітності та історичної унікальності;
  - відсутність у Запоріжжі туристично-привабливих загальновідомих подій і заходів національного та міжнародного рівня, які проводяться на регулярній основі;
  - невикористання промислового комплексу та індустріальної спадщини міста для розвитку інноваційних напрямів туризму, зокрема, індустріального та ділового туризму;
  - недостатня якість комерційних та окремих муніципальних послуг (транспорт, громадські туалети та ін.);
  - недостатній асортимент туристичних послуг для організації в'їзного і внутрішнього туризму, у т.ч. відсутність сформованої мережі 2-3-зіркових готелів;
  - недостатній розвиток інформаційної інфраструктури туристичного бізнесу, у т.ч. у мережі Інтернет (про Запоріжжя та його туристичний потенціал мало відомо закордонним споживачам), що не дає вітчизняним та іноземним туристам змоги оперативно отримувати корисну інформацію про туристично-рекреаційні можливості Запоріжжя, заздалегідь здійснити бронювання;
  - імідж Запоріжжя як промислового центру з великим рівнем забруднення та "периферії";
  - недостатній рівень розвиненості матеріально-технічної бази туризму та її невідповідність міжнародним стандартам, а також недостатньо розвинена транспортна система, яка включає транзитні перевезення, організацію залізничного сполучення, розвиток автомагістралей, повітряного, морського і річкового транспорту [3];
  - низький рівень кооперації, партнерських відносин, кластеризації сфери послуг;
  - політична та економічна нестабільність в державі, низька екологічна безпека і недосконалість державної туристичної політики;
  - проблеми системи водопостачання, збору сміття, поганий стан вулиць та тротуарів, освітлення, недосконалі засоби комунікації і незадовільний темп їх реорганізації;
  - недостатність нових розроблених туристичних маршрутів для українських та іноземних туристів.
- Основними завданнями розвитку туризму в Запорізькому регіоні на нашу думку є:
- забезпечення загальнодержавної і регіональної підтримки туризму, залучення до його розвитку як державних, так і підприємств інших форм власності, а також окремих громадян;

- створення розвиненої туристичної інфраструктури з метою надання якісних і різноманітних послуг туристам;
- забезпечення пріоритетності вітчизняного внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму на основі використання туристичних ресурсів, національної історико-культурної спадщини українського народу;
- розвиток інформаційно-рекламної, маркетингової діяльності, регіональної інформаційної інфраструктури туристичного бізнесу (включаючи веб-сайт та електронні інформаційні довідники), а також створення або відновлення технічних, інформаційних та сервісних умов на рівні міжнародних стандартів;
- визначення найпривабливіших туристичних пропозицій для туристів шляхом проведення маркетингового дослідження туристичного ринку;
- проведення регіональних ярмарок, конференцій, семінарів, презентацій, присвячених проблемам розвитку туристичного бізнесу [5];
- розробка нових туристичних маршрутів міжнародного значення з урахуванням наявних туристичних ресурсів області та інтересів туристів;
- розвиток сільського туризму, як розширений вид відпочинку внутрішніх і міжнародних туристів;
- представлення нових турів на міжнародних туристичних виставках і подання комерційних пропозицій провідним туроператорам;
- активне застосування засобів PR для створення привабливого іміджу області як туристичного регіону органами влади та представниками бізнесу.

Отже, Запорізький регіон, маючи такий туристичний потенціал, повинен виходити на світовий ринок туризму, тим самим залучати іноземних туристів та інвесторів. Розвиток туристичної сфери в регіоні призведе до збільшення доходів, що надходять до регіонального і місцевого бюджетів і тим самим покращать рівень життя населення. Крім того, це позитивно позначиться на зростанні попиту на продукцію місцевої промисловості, збільшенні об'єктів туризму, стану кон'юнктури у будівництві та інфраструктури в регіоні, дозволить вирішувати проблеми зайнятості й екології.

Список використаної літератури:

1. UNWTO. World Trade Report 2011. Trade in a Globalizing World [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/world_trade_report08_e.pdf.
2. World Tourism Organization (WTO) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.unwto.org.
3. Драпушко Р.Г. Туристичний потенціал України: стан, проблеми та перспективи розвитку / Р.Г. Драпушко. — К. : Ін-т законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. — 152 с. , с. 9
4. Офіційний сайт Мелітопольської районної державної адміністрації [Електронний ресурс]. — Режим доступу: mrda.gov.ua.
5. Розвиток туристичного бізнесу регіону : [навч. посіб.] / За ред. І.М. Школи. — Чернівці : Книги – ХХІ, 2007. — 292 с.